

CODI ÈTIC D'ÒMNIUM CULTURAL

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAÍS

ÒMNIUM

LLENGUA CULTURA PAÍS

Carta de la presidència

Aquesta entitat s'ha fet gran. Més de cinquanta anys d'història, molta feina feta, més de 40.000 socis. I alhora una voluntat de perdurar, de créixer, d'assumir grans reptes, per a poder vehicular una part dels anhels de la societat catalana. La trajectòria ens ha donat l'oportunitat d'entrar a formar part de la història del país. Els reptes d'avui ens han catapultat. Tenim el repte de **fer sostenible el nostre projecte**.

Les organitzacions culturals i no lucratives, com és el cas d'Òmnium Cultural, com qualsevol organització que adquireix un pes social, assumeix una responsabilitat davant la societat, una bona manera de fer les coses, no defraudar els que han confiat en nosaltres, **actuar amb sentit ètic**, i fins i tot contribuir a fer que la gestió ètica formi part de la manera de fer les coses al nostre país.

Com tota organització rellevant en el seu sector, estem exposats a l'escrutini públic, cosa que ens obliga a ser exemplars. Però no solament pel que diran sinó per un sentit íntim de la integritat. Creiem que els nous temps obliguen a ser més autoexigents que mai. I creiem que el nostre **compromís amb el país** implica també ser un engranatge més en la construcció d'una societat on els valors ètics hi siguin consubstancials.

Les entitats socials també hem de fer un salt endavant en la gestió ètica, com a part d'un procés per a fer de la responsabilitat social i l'ètica uns atributs que enriqueixin la marca de país, i progressar vers una Catalunya socialment responsable, on tant el sector empresarial com el social i el públic facin de la gestió ètica un **factor d'identitat**. Òmnium no pot romandre a l'expectativa sinó que ha de mostrar-se proactiva en aquest compromís.

Si fa un segle va ser la modernitat un dels principals atributs que van donar legitimitat al **catalanisme**, en aquest inici de segle XXI, els valors humanístics i democràtics de l'ètica, la responsabilitat, la sostenibilitat i la transparència han de formar-ne part de manera inextricable de la proposta de valor.

Establim tot seguit els compromisos de l'organització en referència als seus principals grups d'interès, amb el benentès que els valors no són només una declaració sinó que s'han de gestionar, assegurant-ne el compliment.

Muriel Casals

Presidenta

Òmnium Cultural és una associació

constituïda l'any 1961 i té per objecte el foment, el desenvolupament i la defensa de la llengua i de la cultura catalanes en tots els àmbits de la ciència, les arts, les lletres, el pensament i els mitjans de comunicació, en tots els sectors de la societat –amb una especial atenció a la joventut– i també davant de les institucions, organismes i entitats públiques o privades quan escaigui.

Un codi ètic és un document que determina el sistema de valors

o els principis ètics d'una organització i que ha de guiar el comportament de les persones que hi col·laboren i la relació amb la resta de grups d'interès. Disposar d'un codi ètic és un pas significatiu en la gestió dels valors de l'organització, ja que no s'ha de pressuposar que aquests siguin implícits. Qualsevol organització té una responsabilitat davant dels seus membres i la societat, i és convenient que autoreguli les conductes per tal d'assegurar el compliment d'aquesta responsabilitat segons els valors assumits com a propis.

Compromís amb el país

OC, llengua, cultura, país

El valor fundacional d'OC és el compromís amb la llengua, la cultura i el país.

Aquest sentit de compromís envers el país el declinem en termes més amplis que els culturals, abastant la **cohesió social** i el **desenvolupament democràtic**, el **sentit de progrés** i el **desenvolupament sostenible**.

OC ha d'aprofitar els seus actius de trajectòria, prestigi, base social, per a posar-los a cada moment al servei dels **reptes de país** i les il·lusions col·lectives, i exercir el lideratge com a referent cultural i associatiu de la societat civil assegurant la sostenibilitat i desenvolupament de la llengua, la cultura i la identitat de la nació catalana.

Compromís amb els valors universals

OC, entitat compromesa amb els valors universals

Els valors universals centrats en la **llibertat** i la **democràcia**, el **respecte a les persones i als pobles**, el **respecte a l'entorn natural i cultural** i el **comportament ètic** constitueixen per a OC un marc d'actuació central.

La **Declaració Universal dels Drets Humans**, així com les convencions sorgides del sistema de Nacions Unides amb especial atenció a les de caràcter cultural, ens ajuden a situar la catalanitat dins la universalitat.

La Declaració Universal sobre Diversitat Cultural (UNESCO, 2001) estableix que «la diversitat cultural constitueix el patrimoni comú de la humanitat i ha de ser reconeguda i afermada en benefici de les generacions actuals i de les generacions futures» (art. 1). Llengua i cultura catalanes esdevenen un actiu al servei del desenvolupament humà, social i nacional, així com una contribució a una humanitat més respectuosa amb la diversitat i les identitats.

Valors i principis per a una gestió responsable

BONA GESTIÓ

El fet de ser una organització no lucrativa no ha de comportar en cap moment un relaxament en la necessitat de fer una bona gestió, que sigui **eficaç en els seus objectius i eficient en els mitjans utilitzats**. És més, el fet de gestionar recursos que en gran mesura han estat aportats de manera altruista per milers de persones que han cregut en la nostra missió, així com disposar del temps de dedicació i l'energia de moltes persones, sovint de voluntariat, ens ha de fer tenir un alt grau d'exigència de qualitat i ètica. En el cas d'una entitat social, l'exigència ètica encara ha de ser més gran perquè forma part de valors propis profunds, i es veu encara reforçada atesa la singularitat de ser una entitat molt rellevant en el panorama associatiu català.

- **Exigència en la qualitat** de funcionament, la capacitat d'obtenir **resultats**, i en la **satisfacció de socis, col·laboradors, treballadors**, i totes les altres parts implicades.

ÒMNIUM

LLENGUA CULTURA PAÍS

- Hem de mostrar un sentit de responsabilitat davant la societat, amb un valors ètics i de sostenibilitat, amb un sentit d'exemplaritat i lideratge en la bona gestió, fent-ho **cada dia millor**.
- Hem d'integrar coherentment en el nostre funcionament quotidià aquesta **visió ètica, responsable i sostenible que volem per al país**.

TRANSPARÈNCIA

Les bases del funcionament democràtic es troben en el respecte als estatuts, així com en un estil directiu i organitzatiu que aporti la informació de manera transparent i fomenti la participació activa. La transparència ha de ser un dels valors instrumentals clau en la manera de fer d'OC i ha de prendre cos tant en la rendició de comptes estructurada com en el funcionament quotidià.

- Estructurar **els millors mecanismes** que, segons les necessitats de cada moment i capacitats pròpies, puguin portar a la pràctica l'exercici de la transparència.
- Disposar de **registres** que permetin que qualsevol transacció econòmica quedi perfectament identificada, incloses les donacions o els reemborsaments de despeses.

INDEPENDÈNCIA

OC es deu als seus socis i al projecte per al qual treballa, de manera que cal evitar les situacions de dependència que puguin alterar la bona presa de decisions i el bon govern de l'entitat. Pel que fa al finançament, es valoraran les aportacions que permetin augmentar la capacitat d'incidència d'acord amb els propis objectius, sempre dins un model sostenible on la major part dels fons econòmics provenguin de la base social.

- S'ha disminuït la dependència de **fons públics**, renunciant a subvencions públiques, amb excepció de les d'àmbit local. Es considera idoni no excedir el 15 % de finançament públic del pressupost ordinari.
- Ni OC ni cap persona que la representi no formaran part d'òrgans d'altres organitzacions si no estan alineades amb les conductes ètiques i els valors aquí expressats. I en cap cas rebran ingressos per participar-hi ni s'acceptaran regals a títol personal que puguin afectar la lliure presa de decisions.

RESPONSABILITAT SOCIAL

La gestió ètica d'OC parteix d'aquest codi ètic i pren cos en el funcionament de cada espai organitzatiu, en totes les seves actuacions i presència territorial, comprnent i millorant els **impactes socials, ambientals, laborals, econòmics i bon govern**,

mostrant-se com una **organització oberta i dialogant**. Molt especialment, el respecte a les persones ha de formar part del comportament organitzatiu i s'ha de garantir la **igualtat** de totes les persones associades, sense discriminacions, amb plena llibertat d'expressió.

- Assegurar la prevalença d'uns valors ètics i de **respecte** en les relacions amb els grups d'interès, preocupant-se per identificar-ne les **inquietuds** per mitjà de processos de diàleg.
- Vetllar per organitzar les activitats i els **esdeveniments** de manera socialment responsable en tot allò que estigui al seu abast, amb criteris d'eficiència energètica i respecte al medi ambient, d'accessibilitat, de respecte a la diversitat, etc.

COMPLIMENT

La gestió responsable inclou el compliment dels compromisos adquirits i de les normatives aplicables. La bona gestió ha de permetre assegurar-ne el compliment. Incomplir o fomentar l'incompliment de marcs legals pot ser èticament acceptable en determinades circumstàncies de contraposició flagrant entre legalitat i legitimitat, sempre amb justificació pública i en el marc de la defensa d'uns valors superiors. El fet que la pròpia missió pugui comportar una situació excepcional com la descrita fa que OC vulgui accentuar un sentit de:

- Màxim **rigor** en una cultura del compliment en totes les matèries que li són exigibles.

CONFIANÇA

Les institucions sols perduren quan saben mantenir el seu sentit i segueixen aportant una proposta de valor per als temps presents i futurs mereixedora de la confiança de la societat. Per això, creiem que la vitalitat de l'entitat va lligada a la manera com genera credibilitat i construeix reputació. Per això, una gestió responsable es configura com un requeriment fonamental, ja sigui en la gestió interna, en la gestió de les aliances, en la gestió dels impactes...

- El compromís està orientat a crear una **confiança sòlida** amb un esforç basat en la tenacitat i la persistència, perquè la missió d'OC es mou en el cicle llarg de la història.

Persones compromeses

OC, persones amb compromisos ètics i sentit de gratuïtat

Com que es tracta d'una organització social tan àmplia, la gestió ètica també descansa en el benfer i sentit ètic de cadascuna de les persones que en formen part i especialment aquelles que hi assumeixen una responsabilitat. En aquest sentit:

ÒMNIUM

LLENGUA CULTURA PAÍS

- S'espera de tota persona que col·labori dins l'organització, ja sigui assalariada o a títol gratuït, el nivell de compromís a què s'hagi compromès, amb **dedicació i diligència**. En l'àmbit directiu, en cas d'incompliment o conflicte caldrà saber avantposar l'entitat al manteniment del càrrec.
- Tota persona amb implicació organitzativa ha de quedar completament alineada amb aquest **compromís ètic** d'OC, alhora que també se'l convida a prendre consciència de la importància que el sentit ètic vagi més enllà –per coherència– de la gestió organitzativa i formi part íntima dels valors i de les actituds en l'**esfera personal**.
- Les persones que representin OC han de mostrar-se escrupoloses a l'hora de no aportar públicament opinions que difereixin de les consensuades. Les declaracions en **mitjans de comunicació** i xarxes socials per part d'una persona que s'identifiqui com a OC poden perjudicar l'entitat malgrat que siguin fetes en un àmbit personal, i més quan una organització està sotmesa a escrutini social.
- En tant que entitat sense ànim de lucre, les finalitats d'OC són de caràcter social, i els objectius econòmics són per a portar a terme les activitats corresponents i garantir la sostenibilitat de l'organització. Les persones que hi exerceixen un càrrec directiu, ja sigui a nivell nacional com en les delegacions, actuen a títol **no onerós**, com a voluntaris, de manera que no n'obtenen cap benefici econòmic. No es considera lucre el pagament als professionals que col·laboren en la gestió de l'entitat ni l'abonament de despeses fetes amb consentiment de l'òrgan responsable.
- La condició de membre de la junta directiva es considera incompatible amb l'exercici d'un **càrrec de responsabilitat política**, per tal d'evitar possibles interferències i salvaguardar la independència de l'entitat.

Compromís amb les persones sòcies

OC, entitat oberta a la participació

OC se sent un **espai acollidor** per a totes aquelles persones que vulguin exercir una **ciutadania més activa i compromesa** amb el focus posat en els valors de llengua, cultura i país. Ens plau que les persones sòcies trobin a OC un marc associatiu plenament **transparent i democràtic** alhora que els ajudi a desenvolupar els **valors d'estima al país**.

- Entenem que cada persona associada té un gran valor perquè suma a una base social que és fonamental per a la capacitat d'actuació i incidència social de l'entitat. Com a retorn del seu compromís, li hem d'agrair i mostrar com la seva pertinença ajuda a fer possible els objectius marcats.
- Procurarem que cada persona hi pugui trobar espais de **participació** en el nivell que cadascú prefereixi, des de les **activitats** proposades fins a la involucració més formal en forma de voluntariat.

OC vol convidar cada soci a involucrar-s'hi fins al punt que aquells que així ho vulguin puguin fer un pas més i prestar-hi la col·laboració altruista en forma de **voluntariat**, ja sigui en l'estructura territorial, ja sigui en àmbits sectorials, en activitats o en gestió.

- Assumim i respectem la Carta del Voluntariat de Catalunya amb els corresponents **drets i deures**, per tal que la col·laboració de les persones rebi la pertinent qualitat organitzativa, formació, etc., entenent que la implicació com a voluntaris ha de ser altament positiva tant per a les finalitats de l'entitat com per al desenvolupament de les pròpies persones.

Compromís amb les organitzacions col·laboradores

Òmniium, un entorn actiu de compromís

Òmniium comunica i vol compartir els seus valors fundacionals i els seus valors de gestió ètica a totes les organitzacions amb què es relaciona. En el cas de les organitzacions amb qui es manté una **relació estratègica**, se n'espera una complicitat plena, ja que no és solament el què, sinó també el com, el que fa possible crear valor compartit a llarg termini.

OC se sent cridada a exercir la seva posició de referent amb un gran sentit de responsabilitat **envers el sector cultural i associatiu**, actuant amb gran respecte envers totes les **entitats** que fomenten la cultura i que treballen amb sentit de país, així com el conjunt del **tercer sector** i la **societat civil**, d'on som part, i amb qui volem anar travant espais de complicitat i col·laboració per a enfortir la capacitat de la ciutadania de donar resposta a les seves inquietuds tot **vertebrant millor la societat** i fent-la més forta per a abordar els reptes.

- Procurarem aportar el nostre estil de gestió compromès i transparent en els marcs d'on formem part, com ara àmbits federatius, per tal de contribuir a sensibilitzar en la gestió ètica i compartir les millors pràctiques.

Respecte a la **selecció de proveïdors**, es tindran en compte criteris de responsabilitat social, amb un estil de gestió que no pretén constituir una barrera d'accés a proveïdors sinó fer possible que la gestió ètica s'integri en el mercat, de manera que Òmniium contribueixi a fer comprensible i accessible què és el que se n'espera.

- Seleccionarem els proveïdors d'acord amb **criteris professionals**, amb protocols objectius que integrin un sentit de **compra responsable** ponderant els aspectes tant econòmics com els socials i ambientals, sempre que sigui possible, especialment quan es tracti de contractacions o compres de valor rellevant, quan impliquin una periodicitat llarga, o quan es percebi que poden ser generadores d'impactes significatius.
- Integram dins els criteris de compra responsable el nivell d'alineació amb els nostres valors ètics i fundacionals.

- Defugirem els conflictes d'interessos, i serem exigents amb les limitacions que ja preveuen els estatuts.

Acompliment del codi ètic

Tota l'organització, amb el lideratge de la junta directiva, vetllarà per l'acompliment del present codi ètic, aplicant-lo a cada àrea de responsabilitat i dins els criteris de funcionament. A més:

- Es divulgarà l'existència del codi ètic, tenint-lo fàcilment accessible, i mostrant-lo als principals grups d'interès amb qui s'interactua.
- La junta directiva, d'acord amb l'article 28 dels estatuts, nomenarà un comitè ètic amb la funció de vetllar per l'aplicació del codi ètic, recollir els punts de vista que els grups d'interès li puguin manifestar i fer propostes d'actuació *motu proprio*. El comitè està integrat per cinc vocals. Tres vocals hauran de ser membres de la junta directiva o socis de reconegut prestigi, un vocal serà nomenat a proposta dels treballadors i treballadores i un vocal a proposta del territori d'entre els presidents i presidentes de les organitzacions territorials. El comitè tindrà un president o presidenta i un secretari o secretària. Aquests càrrecs seran nomenats per la junta directiva.
- Es demanarà a les organitzacions amb una relació més estratègica o continuada que col·laborin en l'acompliment del codi ètic d'OC.